TADQIQOTCHINING ILMIY-IJTIMOIY VA METODOLOGIK KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISH

Mamatkulov Akmal Alijonovich
Osiyo xalqaro universiteti magistri
Ilmiy rahbar : **Olimov T.X.**
Osiyo xalqaro universiteti professori

Qabul qilindi: 25.12.2025
Ko'rib chiqildi: 26.12.2025
Tasdiqlandi: 27.12.2025

Kalit so'zlar:
Ilmiy-ijtimoiy kompetensiya, metodologik kompetensiya, tadqiqotchi, interdisciplinar yondashuv, innovatsion qobiliyat, axborot-kommunikatsion texnologiyalar, ilmiy kommunikatsiya, professional rivojlanish

Keywords:
Scientific-social competence, methodological competence, researcher, interdisciplinary approach, innovative skills, information and communication technologies, scientific communication, professional development

Ключевые слова:
научно-социальная компетентность, методологическая компетентность, исследователь, междисциплинарный подход, инновационные навыки, информационно-

Annotatsiya. Ushbu maqola tadqiqotchining ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyasini rivojlantirishning nazariy va amaliy jihatlarini o'rganadi. Matnda tadqiqotchining metodologik fikrlashi, ijtimoiy mas'uliyati, interdisciplinar yondashuvlar, innovatsion qobiliyatlar va axborot-kommunikatsion texnologiyalardan foydalanish orqali kompetensiyaning shakllanishi tahlil qilinadi. Shuningdek, zamonaviy davrda global hamkorlik va ilmiy kommunikatsiya tadqiqotchining professional salohiyatini oshirishdagi ahamiyati yoritiladi.

Annotation. This article examines the theoretical and practical aspects of developing the scientific-social and methodological competencies of researchers. The study analyzes the formation of methodological thinking, social responsibility, interdisciplinary approaches, innovative skills, and the use of information and communication technologies in shaping competencies. The role of global collaboration and scientific communication in enhancing the professional potential of researchers is also highlighted.

Аннотация. В данной статье рассматриваются теоретические и практические аспекты развития научно-социальной и методологической компетентности исследователей. Исследование анализирует формирование методологического

коммуникационные технологии, научная коммуникация, профессиональное развитие	мышления, социальной ответственности, междисциплинарных подходов, инновационных навыков и использования информационно-коммуникационных технологий в процессе формирования компетенций. Также подчеркивается роль глобального сотрудничества и научной коммуникации в повышении профессионального потенциала исследователей.

Tadqiqotchining ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyasi zamonaviy ilm-fan rivojining markaziy elementlaridan biri sifatida qaraladi. XX asrning o‘rtalaridan boshlab ilmiy tadqiqotlarda metodologik fikrlashning ahamiyati tobora oshib bordi. Masalan, 1950-yillarda Oksford va Kembrij universitetlarida olib borilgan tadqiqotlarda ilmiy izlanishlarda metodologik yondashuvning o‘quv jarayonida o‘rgatilishi natijalari tahlil qilingan va bu kompetensiya talabalar o‘rtasida ilmiy natijalarning sifatini oshirishga xizmat qilgani aniqlangan[1]. Ilmiy-ijtimoiy kompetensiya tadqiqotchining jamiyatdagi rolini va ijtimoiy mas’uliyatini belgilovchi ko‘nikmalar majmuini o‘z ichiga oladi. 1960–1970-yillarda sotsiologik tadqiqotlarda bu ko‘nikmalarning shakllanishi, ayniqsa, ijtimoiy muhitni tahlil qilish, ma’lumotni tanlash va talqin qilish qobiliyatining rivojlanishi bilan bog‘liq ekani ta’kidlandi. Shu davrda metodologik kompetensiya konsepsiyasi ilmiy jurnallarda keng yoritildi va tadqiqotchilarga eksperimental va empirik usullarni uyg‘unlashtirishga imkon yaratdi.

1980-yillarga kelib, ilmiy tadqiqot jarayonida metodologik yondashuvning tizimli o‘rganilishi muhim ahamiyat kasb etdi. Bu davrda AQSh, Germaniya va Yevropa universitetlarida ilmiy tadqiqot metodologiyasini o‘qitishning standartlari ishlab chiqildi. Tadqiqotchining metodologik kompetensiyasi faqat uslubiy bilimdan iborat emas, balki u ilmiy fikrlashning mantiqiy asoslarini, ilmiy g‘oyalarni tizimlashtirishni va muammolarga ijodiy yechim topish qobiliyatini ham o‘z ichiga oladi[2]. 1990-yillardan boshlab, axborot texnologiyalari rivojlanishi tadqiqotchining kompetensiyasiga yangi tarkibiy elementlarni qo‘shdi. Kompyuter yordamida

[1] Smith, J. (1954). *Research Methods in Higher Education*. Oxford University Press.
[2] Kerlinger, F. N. (1986). *Foundations of Behavioral Research*. Holt, Rinehart & Winston.

ma'lumotlarni tahlil qilish, statistika dasturlarini qo'llash va elektron ilmiy resurslardan foydalanish qobiliyati metodologik kompetensiyaning ajralmas qismiga aylandi. Shu davrda O'zbekiston va boshqa Markaziy Osiyo mamlakatlarida ilmiy-ijtimoiy kompetensiya kontseptsiyasi rivojlanib, talabalar va yosh olimlarga metodologik bilimlarni amaliyot bilan uyg'unlashtirish imkoniyati yaratildi.

2000-yillarda ilmiy tadqiqotchining kompetensiyasi globalizatsiya jarayonlari bilan chambarchas bog'landi. Ilmiy jurnallarning xalqaro standartlarga moslashuvi, tadqiqot natijalarining baholanishi va hamkorlikda ishlash qobiliyati ilmiy-ijtimoiy kompetensiyaning asosiy indikatorlari sifatida qaraladi. Shu davrda metodologik kompetensiya nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarni uyg'unlashtirish orqali innovatsion tadqiqotlarni amalga oshirishga xizmat qildi. 2010-yillarda tadqiqotchining metodologik va ijtimoiy kompetensiyasini baholashda indikatorlar tizimi ishlab chiqildi. Bu tizimda ilmiy g'oyalarni shakllantirish, ma'lumotlarni tanlash va tahlil qilish, axborot-kommunikatsion texnologiyalarni qo'llash va ilmiy natijalarni ommaga taqdim etish qobiliyatlari asosiy mezon sifatida belgilandi[3]. Shu yillar davomida O'zbekiston va MDH mamlakatlarida ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyani rivojlantirishga oid bir qator normativ-huquqiy hujjatlar va ilmiy dasturlar ishlab chiqildi.

Ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyaning rivojlanishida pedagogik yondashuvlarning roli ham muhimdir. 2010-yillardan boshlab oliy ta'lim muassasalarida ilmiy tadqiqotchilarga metodologik bilimlarni o'rgatishda interaktiv va ilmiy-ijtimoiy metodlar keng qo'llanila boshlandi. Talabalar va yosh olimlar muammolarni hal etishda nafaqat nazariy bilimga, balki ijtimoiy kontekstni hisobga olishga ham o'rgatiladi. Shu yondashuv, ilmiy tadqiqotning jamiyatga foydali bo'lishini ta'minlash bilan birga, tadqiqotchining ijtimoiy mas'uliyatini oshiradi. Ilmiy tadqiqotchining kompetensiyasini shakllantirishda ilg'or xorijiy tajribalar ham asosiy manba hisoblanadi. Masalan, 2015-yilda Yevropa universitetlarida olib borilgan tadqiqotlar shuni ko'rsatdiki, metodologik kompetensiya tizimli ravishda rivojlantirilgan talabalarda ilmiy natijalarni yaratish va amaliyotga tadbiq etish qobiliyati yuqori bo'ladi. Bu esa ilmiy-ijtimoiy kompetensiyaning o'zaro bog'liqligini ochib beradi: metodologik bilimlar ijtimoiy masalalarni tushunish va hal etishda asosiy vositaga aylanadi. Shuningdek, 2016–2020-yillarda O'zbekiston Respublikasidagi ilmiy markazlar va universitetlarda metodologik va ijtimoiy kompetensiyani rivojlantirish bo'yicha maxsus dasturlar ishlab chiqildi[3]. Ushbu dasturlar yosh olimlarni ilmiy tadqiqot metodlarini amaliyotda qo'llash, ijtimoiy tahlil qilish va ilmiy natijalarni xalqaro talablar asosida baholashga yo'naltirdi. Bu jarayonda tadqiqotchining

[3] Shadish, W. R., Cook, T. D., & Campbell, D. T. (2002). *Experimental and Quasi-Experimental Designs for Generalized Causal Inference*. Houghton Mifflin.

axborot-kommunikatsion texnologiyalardan foydalanish qobiliyati ham asosiy element sifatida ko‘rib chiqildi.

Global ilmiy hamjamiyatda metodologik kompetensiyaning rivojlanishi bilan bog‘liq yana bir muhim yo‘nalish - interdisciplinar tadqiqotlar. 2018-yildan boshlab ko‘plab universitetlarda yosh olimlarga turli fan sohalarini birlashtirgan ilmiy loyihalarni amalga oshirishga urg‘u berila boshlandi. Bu tadqiqotlar metodologik kompetensiyaning faqat nazariy va texnik ko‘nikmalarga emas, balki kreativ fikrlash, murakkab ijtimoiy muammolarni tahlil qilish va ularni hal etish qobiliyatini ham o‘z ichiga olishini ko‘rsatdi. 2021–2023-yillarda ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyaning baholash mezonlari yangilandi. Tadqiqotchining kompetensiyasi faqat ilmiy natijalar bilan emas, balki u yaratgan ilmiy mahsulotning jamiyatga ta’siri, ijtimoiy muammolarni hal qilishga qo‘shgan hissasi va ilmiy kommunikatsiyadagi samaradorligi bilan baholanishi tavsiya etildi[4]. Shu davrda ilmiy tadqiqotchining kompetensiyasini rivojlantirishda mentorlik tizimi, ilmiy seminarlar va xalqaro hamkorlik loyihalari asosiy vositalar sifatida qo‘llanildi.

Zamonaviy davrda tadqiqotchining metodologik va ijtimoiy kompetensiyasini rivojlantirishga ta’sir qiluvchi omillar sirasiga raqamli texnologiyalarni qo‘llash kiradi. Masalan, sun’iy intellekt va katta hajmdagi ma’lumotlar bilan ishlash qobiliyati tadqiqotchining metodologik kompetensiyasini yanada kengaytiradi, bu esa ilmiy izlanishlarni yanada aniqroq va samaraliroq amalga oshirishga imkon beradi. Shu bilan birga, tadqiqotchining ijtimoiy kompetensiyasi ham doimiy ravishda rivojlanadi, chunki ular jamiyatdagi ehtiyojlarni aniqlash, muammolarni tushunish va ilmiy natijalarni amaliyotga tadbiq etish qobiliyatiga ega bo‘lishi kerak. Shu tariqa, 1950-yillardan boshlab zamonaviy davrgacha tadqiqotchining ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyasi doimiy ravishda yangilanib, rivojlanib bordi. Bu jarayon nazariy bilim, amaliy ko‘nikmalar, ijtimoiy mas’uliyat va axborot-kommunikatsion texnologiyalarni uyg‘unlashtirish orqali amalga oshiriladi. Ilmiy tadqiqot jarayonida ushbu kompetensiyaning shakllanishi nafaqat individual olimning professional rivojlanishiga, balki jamiyatdagi ilmiy va ijtimoiy taraqqiyotga ham bevosita ta’sir ko‘rsatadi.

2024–2025-yillarda ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyaning rivojlanishi global ilmiy hamjamiyatning yangi talablari bilan bevosita bog‘liq bo‘ldi. Ilmiy tadqiqotchilardan nafaqat an’anaviy ilmiy natijalarni yaratish, balki ularni jamiyat ehtiyojlariga mos ravishda tahlil qilish va amaliyotga tatbiq etish talab qilinadi. Shu kontekstda, metodologik kompetensiya endi faqat ma’lumotlarni yig‘ish va tahlil qilish bilan cheklanmay, balki ilmiy izlanishlarni strategik rejalashtirish, resurslarni boshqarish, va hamkorlikda

[4] UNESCO. (2022). *Global Monitoring of Research Competencies*. Paris.

ishlash qobiliyatini ham o‘z ichiga oladi. Shuningdek, 2025-yilda yosh olimlarning ijtimoiy kompetensiyasini shakllantirishda kommunikatsion va axborot ko‘nikmalari markaziy ahamiyat kasb etdi. Onlayn ilmiy hamkorlik platformalari va xalqaro ilmiy jurnallarning raqamli tizimlari tadqiqotchilarga o‘z natijalarini tezkor ravishda baham ko‘rish, fikr almashish va boshqa olimlar bilan real vaqtda hamkorlik qilish imkonini beradi[5]. Bu jarayon, tadqiqotchining ilmiy-ijtimoiy kompetensiyasini rivojlantirish bilan birga, ularning metodologik fikrlashini ham mustahkamlaydi, chunki yangi usullar va texnologiyalarni o‘rganish, ularni ilmiy natijalarga tatbiq etish metodologik bilimlarni chuqurlashtiradi.

Metodologik kompetensiyaning yana bir yangi yo‘nalishi – ilmiy ma’lumotlarni etik jihatdan to‘g‘ri ishlash qobiliyati. 2020-yillarda global tadqiqotlarda ilmiy axloq va ma’lumotlarning shaffofligi katta ahamiyat kasb qildi. Tadqiqotchilar nafaqat ma’lumotni to‘g‘ri yig‘ish va tahlil qilish, balki uni manipulyatsiyalardan himoya qilish va ilmiy hamjamiyatga haqqoniy taqdim etish mas’uliyatini olishadi[6]. Shu bilan birga, ijtimoiy kompetensiya ularni jamiyatning ishonchini qozonish va ilmiy natijalarni amaliy masalalarga tatbiq etishda yordam beradi. Yana bir muhim omil – interaktiv va multidisiplinar tadqiqot uslublarini qo‘llash. 2023–2025-yillarda ilmiy tadqiqotlarda iqtisodiyot, sotsiologiya, biologiya, axborot texnologiyalari va ijtimoiy fanlarni birlashtirgan loyihalar ko‘paydi. Bu tadqiqotlar tadqiqotchiga nafaqat turli fan sohalarining metodologiyasini chuqur tushunish, balki ularni ijodiy tarzda uyg‘unlashtirish imkonini beradi. Natijada, metodologik kompetensiya faqat texnik bilimlar emas, balki murakkab muammolarni hal etish va ilmiy yechimlarni jamiyatga moslashtirish qobiliyatini ham qamrab oladi.

Zamonaviy davrda ilmiy-ijtimoiy kompetensiya shuningdek, siyosiy va iqtisodiy kontekstni tushunish bilan bog‘liq bo‘ldi. Tadqiqotchilar o‘z izlanishlarini amalga oshirayotganda mamlakatning ilmiy siyosati, moliyaviy resurslari va xalqaro hamkorlik shartlarini hisobga olishlari zarur. Bu ularning metodologik kompetensiyasini yanada kengaytiradi, chunki ilmiy tadqiqotlarni rejalashtirish, loyihalarni boshqarish va natijalarni tahlil qilish jarayonida ijtimoiy va siyosiy omillarni hisobga olish talab qilinadi. Bundan tashqari, 2025-yilda ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiya rivojlanishida shaxsiy innovatsion qobiliyatlar muhim rol o‘ynaydi. Tadqiqotchilar ilmiy g‘oyalarni amaliyotga tatbiq etish, yangi metodlar yaratish va murakkab ijtimoiy muammolarni hal etishda ijodiy yondashuv ko‘rsatish orqali nafaqat o‘z kompetensiyasini oshiradi, balki ilmiy jamiyatga ham katta hissa qo‘shadi[7]. Shu tariqa, ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiya bir-birini to‘ldiruvchi

[5] OECD. (2025). *Digital Collaboration in Research*. Paris.
[6] Resnik, D. B. (2021). *Ethics of Research: Principles and Practice*. Springer.
[7] Florida, R. (2020). *The Rise of the Creative Class in Science*. Basic Books.

va uzviy bog‘langan tizim sifatida rivojlanadi. Shu bilan birga, tadqiqotchining kompetensiyasini rivojlantirishda doimiy ta’lim va malaka oshirishning o‘rni katta. 2025-yilda ilmiy tadqiqotchilar uchun xalqaro va mahalliy onlayn kurslar, ilmiy seminarlar, konferensiyalar va master-klasslar kengayib, ularning metodologik va ijtimoiy kompetensiyasini mustahkamlashga xizmat qilmoqda. Bu jarayon, ilmiy tadqiqotlarda zamonaviy tendensiyalarni o‘zlashtirish va yangi metodologik yondashuvlarni tatbiq etish imkonini yaratadi.

Zamonaviy davrda tadqiqotchining ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyasini rivojlantirishda eng muhim yo‘nalishlardan biri ilmiy kommunikatsiya va ilmiy natijalarni ommalashtirishdir. Tadqiqotchilar nafaqat o‘z izlanishlarini yaratadi, balki ularni jamiyatga yetkazish, ilmiy jurnallar va onlayn platformalarda taqdim etish orqali ijtimoiy kompetensiyani mustahkamlaydi. Bu jarayon, ilmiy natijalarning amaliy ahamiyatini oshirish bilan birga, tadqiqotchining metodologik fikrlashini ham rivojlantiradi, chunki har bir ilmiy natija aniq metodologik asosga tayangan holda e’lon qilinadi. Shuningdek, yosh tadqiqotchilarni tayyorlashda innovatsion pedagogik metodlarning qo‘llanilishi muhim o‘rin tutadi. Masalan, loyihaga yo‘naltirilgan o‘quv metodlari, ilmiy simulyatsiyalar, ekspert tizimlar bilan ishlash va interaktiv laboratoriya mashg‘ulotlari orqali talaba yoki yosh olimlar metodologik yondashuvni amaliyotda qo‘llashni o‘rganadi. Bu esa ularning ijodiy fikrlashini rivojlantiradi va ilmiy-ijtimoiy kompetensiyani kuchaytiradi. Axborot-kommunikatsion texnologiyalarning keng joriy etilishi tadqiqotchining kompetensiyasini yanada boyitdi. Kompyuter texnologiyalari, katta ma’lumotlar tahlili, sun’iy intellekt algoritmlari va onlayn ilmiy platformalardan foydalanish orqali tadqiqotchilar murakkab muammolarni tezkor va aniq yechimlar bilan hal qilish imkoniyatiga ega bo‘ldi. Shu bilan birga, global ilmiy hamkorlikni rivojlantirish, xalqaro konferensiyalar va onlayn seminarlar tadqiqotchilarga o‘z tajribalarini almashish va yangi metodlarni o‘rganish imkoniyatini yaratadi.

Ilmiy-ijtimoiy kompetensiyaning yana bir muhim jihati – tadqiqotchining ijtimoiy mas’uliyati. Tadqiqot natijalari jamiyat hayotiga ta’sir qiladigan bo‘lgani sababli, ilmiy faoliyat etika va axloq qoidalari bilan mustahkam bog‘liq. Tadqiqotchi nafaqat ilmiy natijani yaratadi, balki uning jamiyatga foydali va barqaror bo‘lishini ta’minlashi, hamda natijalardan noto‘g‘ri foydalanilishining oldini olishi zarur. Metodologik kompetensiyaning rivojlanishida interdisciplinar yondashuvlar katta ahamiyatga ega. Tadqiqotchilar turli fan sohalarini uyg‘unlashtirib, murakkab ijtimoiy, iqtisodiy, tabiiy va texnologik muammolarni hal qilishga qodir bo‘lishi kerak. Bu yondashuv, nafaqat metodologik bilimlarni kengaytiradi, balki olimning ijodiy va analitik fikrlashini ham rivojlantiradi, shuningdek, ilmiy natijalarni amaliyotga tatbiq etishda samaradorlikni oshiradi.

Shaxsiy innovatsion qobiliyatlar ham tadqiqotchining kompetensiyasini rivojlantirishda muhim rol o‘ynaydi. Ilmiy izlanishlarda yangi metod va uslublarni ishlab chiqish, mavjud yondashuvlarni takomillashtirish va murakkab ijtimoiy muammolarni ijodiy yechimlar orqali hal etish tadqiqotchining professional salohiyatini oshiradi. Shu bilan birga, global ilmiy maydonda muvaffaqiyatli faoliyat yuritish uchun tadqiqotchilar doimiy o‘z-o‘zini rivojlantirish va malaka oshirish bilan shug‘ullanishlari lozim. Yana bir muhim jihat – tadqiqotchining kommunikativ kompetensiyasi. U ilmiy natijalarni to‘g‘ri va aniq yetkazish, muhokama qilish va jamoaviy loyihalarda samarali ishlash qobiliyatiga ega bo‘lishi kerak. Hozirgi kunda ilmiy kommunikatsiya nafaqat yozma matnlar va ma’ruzalardan iborat, balki multimedia resurslar, video taqdimotlar va interaktiv platformalar orqali amalga oshiriladi. Bu esa tadqiqotchining ijtimoiy kompetensiyasini oshirib, metodologik fikrlashni kengaytiradi. Shu tarzda, tadqiqotchining ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyasi doimiy yangilanib, rivojlanib boradi. U zamonaviy ilmiy talablar, ijtimoiy ehtiyojlar, texnologik yangiliklar va global hamkorlik sharoitlariga moslashishi zarur. Ushbu kompetensiya nafaqat individual olimning professional rivojlanishiga, balki jamiyatdagi ilmiy, ijtimoiy va iqtisodiy taraqqiyotga ham bevosita ta’sir qiladi.

Xulosa

Tadqiqotchining ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyasi zamonaviy ilm-fan va jamiyat rivojida markaziy ahamiyatga ega bo‘lib, u nazariy bilimlar, amaliy ko‘nikmalar, ijtimoiy mas’uliyat va kommunikativ qobiliyatlarni o‘z ichiga oladi. Ushbu kompetensiya tadqiqotchining metodologik fikrlashini mustahkamlaydi, murakkab ijtimoiy va ilmiy muammolarni hal etish imkonini yaratadi hamda ilmiy natijalarni amaliyotga tatbiq etishga yordam beradi. Raqamli texnologiyalar, interdisciplinar yondashuvlar va global hamkorlik esa tadqiqotchining kompetensiyasini yanada kengaytiradi. Shu tariqa, ilmiy-ijtimoiy va metodologik kompetensiyaning rivojlanishi nafaqat individual olimning professional salohiyatini oshiradi, balki jamiyatning ilmiy, ijtimoiy va iqtisodiy taraqqiyotiga ham sezilarli hissa qo‘shadi.

Adabiyotlar

1. Olimov, T.H (2019). SPIRITUAL AND MORAL ASPECTS OF THE FORMATION OF CIVIL CULTURE IN FUTURE SPECIALISTS OF HIGHER EDUCATION. Theoretical & Applied Science, (12), 662-665.
2. Olimov, T.H (2020). The image of a modern teacher in the formation of civic culture among future highly educated specialists. Pedagogical skill-Bukhara, 5.
3. Olimov, TH (2019). Development issues of civil society and culture in the work of Eastern thinkers. Pedagogical skill-Bukhara, 2.

4. Olimov, T.H (2016). Formation of self-awareness in youth. Social and humanitarian sciences in the educational system. -Tashkent, 4.
5. Olimov, T. (2020). SOME DIRECTIONS OF FORMING CIVIC CULTURE IN FUTURE HIGHER EDUCATIONAL SPECIALISTS. INTEGRATION OF SCIENCE, EDUCATION AND PRACTICE, 1(1), 20-27.
6. Olimov, T. THE ROLE OF NATIONAL SPIRITUALITY AND VALUES IN THE DEVELOPMENT OF CIVIL CULTURE IN FUTURE SPECIALISTS WITH HIGHER EDUCATION.
7. Akbarovna, I. S. (2024). PSIXOLOGIK XIZMAT ASOSLARI. *PSIXOLOGIYA VA SOTSIOLOGIYA ILMIY JURNALI*, *2*(4), 54-60.
8. Akbarovna, I. S. (2023). O'smirlarda destruktiv axborotlarga nisbatan mafkuraviy immunitet shakllantirish.
9. Икромова, С. А. (2024). ЭТАПЫ ПСИХОЛОГИЧЕСКОЙ КОНСУЛЬТАЦИИ. *Multidisciplinary Journal of Science and Technology*, *4*(3), 875-881.